

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobce: **T. W. S. s. r. o., v konkursu, IČO X**
sídlem U S. 2459/1, X P.
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Novákem
sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha

proti

žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 1191/40a, 779 00 Olomouc

o žalobě na ochranu proti nezákonným zásahům žalovaného

takto:

- I. **Určuje se**, že zásah žalovaného spočívající v tom, že při vyřizování žádosti o informace učiněné dne 21. 2. 2021 spolkem P. P., z. s. nevyrozuměl žalobce o podané žádosti, o zamýšleném způsobu vyřízení žádosti, neumožnil mu, aby se k podané žádosti vyjádřil a nevyrozuměl jej o výsledku vyřízení žádosti, **byl nezákonný**.
- II. **Určuje se**, že zásah žalovaného spočívající v tom, že spolku P. P., z. s. na základě jeho žádosti o poskytnutí informace ze dne 21. 2. 2021 poskytl přípisem ze dne 8. 3. 2021, č. j. X odvolání žalobce ze dne 22. 12. 2020 a doplnění tohoto odvolání ze dne 21. 1. 2021, **byl nezákonný**.

- III. Žalovaný je **povinen** z úřední desky Olomouckého kraje odstranit informace poskytnuté spolku P. P., z. s. přípisem ze dne 8. 3. 2021, č. j. X do 7 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žaloba **se v části** týkající se příkazu žalovanému, aby v případech, kdy v budoucnu obdrží žádost o informace týkající se řízení, jehož je žalobce účastníkem, považoval žalobce za dotčenou osobu a umožnil mu hájit jeho práva a oprávněné zájmy při vyřizování žádosti o informace, **zamítá**.
- V. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 23 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce advokáta JUDr. Jiřího Nováka, sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha.

Odůvodnění:

A Vymezení věci a obsahu podání

1. Spolek P. P., z. s. (dále jen „spolek P.“) požádal žalovaného podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) dne 21. 2. 2021 mj. o poskytnutí „*Odvolání stavebníka T. W. vůči rozhodnutí úřadu Prostějova ze dne 9. 12. 2020*“ ve věci „*tzv. 23 nelegálních garáží firmy T. W. s. s.r.o.*“. Žalovaný na základě této žádosti poskytl přípisem ze dne 8. 3. 2021, č. j. X spolku P. odvolání ze dne 22. 12. 2020 a doplnění tohoto odvolání ze dne 21. 1. 2021. Poskytnuté informace dále zveřejnil na úřední desce žalovaného.
2. Žalobce se žalobou domáhal ochrany před zásahy žalovaného, které spočívaly v tom, že žalovaný:
 - a. nevyrozuměl žalobce, jakožto dotčenou osobu, při vyřizování žádosti o informace ze dne 21. 2. 2021 o podané žádosti, nepoučil jej o jeho procesních právech, neumožnil mu vyjádřit se k podané žádosti a nevyrozuměl jej o způsobu vyřízení žádosti,
 - b. na základě žádosti o informace ze dne 21. 2. 2021 poskytl požadovanou informaci spočívající v odvolání žalobce ze dne 22. 12. 2020 a doplnění tohoto odvolání ze dne 21. 1. 2021.
3. K prvnímu zásahu žalobce uvedl, že požadované informace se dotýkají jeho práv, proto měl mít v procesu vyřizování uvedené žádosti o informace postavení tzv. dotčené osoby podle § 2 odst. 3 a § 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 20 odst. 4 InfZ. Žalovaný žalobce, jakožto dotčenou osobu, neoslovil, nepoučil jej o jeho právech, neumožnil mu seznámit se s žádostí a vyjádřit se k ní, nevyrozuměl jej o zamýšleném způsobu vyřízení žádosti ani o následném způsobu vyřízení žádosti. Na podporu svého názoru žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 17. 12. 2014, č. j. 1 As 189/2014-50, usnesení rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012-62 a náleze Ústavního soudu (ÚS) ze dne 22. 3. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 2/99. Tímto postupem žalovaný zasáhl do práva žalobce tím, že mu znemožnil hájit jeho práva při procesu vyřizování předmětné žádosti o informace.

4. K druhému žalovanému zásahu žalobce uvedl, že doplnění odvolání ze dne 21. 1. 2021 není odvoláním, nýbrž jen vyjádřením účastníka, na což byl vyřizující odbor žalovaného výslovně upozorněn stavebním odborem žalovaného, proto tato informace ani neměla být na základě žádosti spolku P. poskytnuta. Spolek P. totiž žádal jen o odvolání. Kdyby žalovaný žalobce oslovil jako dotčenou osobu a umožnil mu vyjádřit se k podané žádosti, zjistil by, že spolek P. pravidelně podává k Magistrátu města Prostějov žádosti o informace (celkem 13), ve kterých žádá vždy o nové informace ze správního spisu vedeného správními orgány o dodatečném povolení stavby garáží. Tímto způsobem již spolek získal prakticky celý správní spis. Jeho žádost o informace je tedy ve skutečnosti žádostí o nahlédnutí do spisu, a jako taková měla být žalovaným odmítnuta. Dalším důvodem, pro který měla být předmětná žádost o informace odmítnuta, je ten, že požadovaná informace je v zásadě právní analýzou hrazenou plně z prostředků žalobce, který nedal souhlas s jejím poskytnutím, tj. jedná se o informaci vzniklou bez použití veřejných zdrojů. Proto měla být žádost odmítnuta podle § 11 odst. 2 písm. a) InfZ. Poskytnutím informací žalovaný zasáhl do žalobcova práva na informační sebeurčení.
5. Žalobce navrhl, aby soud označil shora specifikované zásahy za nezákonné, přikázal žalovanému odstranit z úřední desky poskytnuté informace a napříště v podobných případech oslovit žalobce jakožto dotčenou osobu a umožnit mu uplatňovat jeho práva.
6. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Podle žalovaného nesvědčí žalobci žalobní legitimace. Žalobce v zásadě tvrdí jen to, že měl být tzv. dotčenou osobu z toho důvodu, že je účastníkem řízení o dodatečném povolení stavby. Podle žalovaného nemohlo jeho postupem dojít k přímému zkrácení práv žalobce, tj. k nemožnosti uplatnění práv žalobce ani k podstatnému zásahu do soukromí, resp. dobré pověsti žalobce. Žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 12. 1. 2017, č. j. 7 As 314/2016-32. Podle žalovaného požadovaná informace nespadá pod výluky upravenou v § 11 odst. 2 písm. a) InfZ. Pod tu by mohla spadat např. architektonická studie zaslaná jako příloha odvolání, nikoliv samotné odvolání, jakožto procesní úkon v řízení. Žalovaný zdůraznil, že není zřejmé, jak konkrétně poskytnutí procesního úkonu (odvolání) zasáhlo do práva žalobce. Podle žalovaného nedošlo k žádnému pochybení ani tím, že bylo podání ze dne 21. 1. 2021 nazvané „Doplnění odvolání“ poskytnuto spolku P. Uvedené podání sice stavební úřad procesně vyhodnotil jako vyjádření účastníka, nicméně žalobce v něm výslovně uvádí, že doplňuje své odvolání. Proto jej žalovaný vyhodnotil pro účely vyřízení žádosti o informace jako doplnění odvolání a poskytl jej žadateli, který žádal o poskytnutí odvolání proti rozhodnutí.
7. Žalobce ve své replice uvedl, že spolek P. žádal toliko o odvolání. Pokud žalovaný poskytl i jeho doplnění, resp. vyjádření účastníka, postupoval svévolně. Ve zbytku podání žalobce zopakoval svou žalobní argumentaci.
8. Krajský soud předně žalobu zamítl rozsudkem ze dne 10. 9. 2021, č. j. 60 A 18/2021-54, protože dospěl k závěru, že se předmětné informace nedotýkají práv žalobce v takové míře, že by jej bylo možné považovat za tzv. dotčenou osobu ve smyslu § 2 odst. 3 a § 4 správního řádu. Proto se soud ani nezabýval tím, zda existoval namítaný důvod pro odmítnutí žádosti.
9. Tento rozsudek však zrušil NSS svým rozsudkem ze dne 8. 2. 2023, č. j. 2 As 267/2021-35, ve kterém dospěl k závěru, že se požadovaná informace dotýká práv žalobce a že neměla být poskytnuta podle § 11 odst. 2 písm. a) InfZ (v podrobnostech viz níže).

B. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal postup žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl ke dni rozhodnutí soudu podle § 87 odst. 1 část věty před středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a rozhodl bez jednání podle § 51 s. ř. s.
11. K poskytnutí informací dochází úkonem podle části IV. správního řádu. Úkon, kterým správní orgán poskytne pořadovnou informaci podle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ tedy není rozhodnutím ve smyslu § 67 a násl. správního řádu ani ve smyslu § 65 s. ř. s. Tento úkon však může být zásahem ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. (srov. např. žalobcem zmíněná rozhodnutí NSS).
12. Podle § 82 s. ř. s. platí, že *„každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“*.
13. Z ustanovení § 20 odst. 4 InfZ vyplývá, že při vyřizování žádosti o informace se aplikují základní zásady činnosti správních orgánů upravené ve správním řádu.
14. Podle § 2 odst. 3 správního řádu platí, že *„správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen "dotčené osoby"), a může zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu“*. Podle § 4 odst. 2 až 4 správního řádu platí, že *„správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu. Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy“*.
15. Rozšířený senát NSS v žalobcem zmíněném usnesení ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012-62 uvedl, že *„...Ostatní osoby, které by mohly být poskytnutím informace dotčeny (např. osoby, kterých se poskytnutá informace týká a jež by mohly být dotčeny ve svém právu na informační sebeurčení), mají práva plynoucí ze základních zásad činnosti správních orgánů. V daném kontextu se na ně tedy vztahuje především § 4 odst. 4 správního řádu, podle něhož „[s]právní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy“. Z uvedeného ustanovení vyplývá především povinnost povinného subjektu informovat bez zbytečného prodlení tyto osoby, že hodlá poskytnout informace, které se jich mohou dotknout, a právo potenciálně dotčených osob se k tomu vyjádřit. Je pak na povinném subjektu, aby případně vyjádření takových osob reflektoval a vyvodil z něho eventuálně důsledky pro svůj další postup. [...] Poskytne-li informaci, kterou mu zákon poskytnout neumožňuje, a zároveň takovéto poskytnutí bude představovat zásah do práv konkrétní osoby (viz zejm. poskytnutí informací v rozporu s § 8a, v rozsahu vybočujícím z rámce § 8b či v rozporu s § 9 nebo § 10 zákona o svobodném přístupu k informacím), může se dotčená osoba bránit zásahovou žalobou...“*.
16. Podle § 11 odst. 2 písm. a) InfZ platí, že *„povinný subjekt informaci neposkytne, pokud jde o informaci vzniklou bez použití veřejných prostředků, která byla předána osobou, již takovouto povinnost zákon neukládá, pokud nesdělila, že s poskytnutím informace souhlasí“*.

17. K odmítnutí žádosti o informace dle citovaného ustanovení musí být splněny 4 podmínky, a sice musí jít o informaci a) poskytnutou bez použití veřejných prostředků, b) poskytnutou povinnému subjektu třetí osobou, c) poskytnutou při absenci zákonné povinnosti takovou informaci povinnému subjektu poskytnout a d) poskytnutou při absenci souhlasu se zpřístupněním žadatelům podle InfZ.
18. NSS ve zrušujícím rozsudku předně uvedl, že v nyní projednávané věci nic nenasvědčuje tomu, že by odvolání žalobce bylo poskytnuto žalovanému za použití veřejných prostředků. Zároveň není sporu o tom, že odvolání poskytla žalovanému třetí osoba a neudělila souhlas se zpřístupněním tohoto odvolání podle InfZ. Dále dospěl k závěru, že povinností ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) InfZ je třeba rozumět povinnost třetí osoby sdělit povinnému subjektu takovouto informaci za účelem plnění úkolů povinného subjektu nebo v souvislosti s jeho činností. Podané odvolání však takovou povinnost nepředstavuje. Proto informace požadovaná spolkem P. neměla být tomuto spolku vůbec poskytnuta. Žalobci svědčilo postavení tzv. dotčené osoby ve smyslu § 2 odst. 3 a § 4 správního řádu. Žalovaný měl proto povinnost informovat žalobce o tom, že hodlá jeho odvolání poskytnout spolku P. a vyžádat si jeho souhlas s poskytnutím informace (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 2. 2023, č. j. 2 As 267/2021-35, body 16 až 21). Tímto právním názorem je krajský soud vázán podle § 110 odst. 4 s. ř. s.
19. S ohledem na uvedené rozhodl krajský soud tak, že určil, že oba v žalobě označené zásahy žalovaného, byly nezákonné. Ačkoliv oba zásahy již zjevně skončily, má krajský soud ve shodě s žalobcem za to, že stále trvá důsledek zásahu spočívajícím v poskytnutí požadovaných informací. Jak vyplývá ze spisového materiálu, tyto informace zveřejnil žalovaný podle § 5 odst. 3 InfZ na své úřední desce (krajský soud s ohledem na časový odstup ověřil, že tyto informace tam jsou stále dostupné). Proto krajský soud přikázal žalovanému, aby tento důsledek zásahu odstranil ve smyslu § 87 odst. 2 s. ř. s. To lze učinit jediné tak, že žalovaný požadované informace z úřední desky odstraní. Lhůta 7 dnů se pro splnění tohoto požadavku jeví jako adekvátní, protože se jedná o jednoduchou administrativní operaci.
20. Naproti tomu krajský soud nevyhověl návrhu žalobce, aby přikázal žalovanému jednat s žalobcem jako s tzv. dotčenou osobou při vyřizování každé budoucí žádosti o informace, která se bude týkat správních řízení, ve kterých bude žalobce účastníkem. Tomuto návrhu by soud mohl vyhovět za předpokladu, že hrozí opakování zásahu spočívajícím v tom, že žalovaný opomene žalobce jako tzv. dotčenou osobu. Žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly možnému opakování zásahu, ale žalobce neuvedl. Veškeré dřívější žádosti o informace, které v žalobě zmínil, vyřizoval jiný povinný subjekt (Magistrát města Prostějova). Nic nenasvědčuje tomu, že by měl žalovaný opakovat zásahy popsané výše. Nadto při podání každé žádosti o informace je nutné vždy individuálně posoudit, zda konkrétní osobě svědčí postavení tzv. dotčené osoby, a to zejména s ohledem na obsah žádosti. Žalobce návrh výroku formuloval tak, že žalovaný s ním má jako s dotčenou osobou jednat při vyřizování jakékoliv žádosti o informace, která se bude týkat jakéhokoli správního řízení, jichž se žalobce účastní nebo bude účastnit. Žalobce však takové postavení mít při vyřizování jakékoliv žádosti zjevně nemusí (např. bude-li požadovaná informace spočívat ve jménu a příjmení úřední osoby, nebo v poskytnutí dokumentů, které se týkají zcela jiného účastníka řízení). Proto soud ohledně tohoto požadavku žalobci nevyhověl.

C. Závěr a náklady řízení

21. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozsudku.
22. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl sice se svým požadavkem na přikázání žalovanému, aby s ním vždy jednal jako s dotčenou osobou neúspěšný, nicméně se ve vztahu k předmětu řízení jedná o nepatrnou část, proto soud žalobci přiznal náhradu nákladů řízení v plné výši. Náklady řízení zahrnují jak náklady řízení před krajským soudem, tak náklady řízení o kasační stížnosti a spočívají v zaplaceném soudním poplatku v celkové výši 7 000 Kč (2 000 Kč za žalobu a 5 000 Kč za kasační stížnost) a v nákladech na právní zastoupení dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“). Ty jsou tvořeny 1) odměnou za zastupování ve výši 12 400 Kč za 4 provedené úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a), d) a k) AT, tj. převzetí zastoupení, podání žaloby, repliky k vyjádření žalovaného a podání kasační stížnosti, vše při odměně 3 100 Kč za úkon, 2) paušální náhradou hotových výdajů zástupce žalobce podle § 13 odst. 4 AT ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby, tj. celkem 1 200 Kč, a 3) náhradou za DPH ve výši 21 % z částky 13 600 Kč, kterou je zástupce žalobce, jakožto plátce DPH povinen z odměny a náhrad odvést. Náklady právního zastoupení včetně DPH činí 16 456 Kč, celkové náklady pak 23 456 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **nelze** podat kasační stížnost. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu či je-li namítáno nesprávné řešení otázky, která dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena – v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 22. března 2023

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu